

38183

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
18.12.2025

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili

Türkiye'de yaşayan milyonlarca Suriyeliyi ilgilendiren yeni politikaya göre; Suriyelilerin geçici koruma statülerinin kademeli olarak kaldırılacağı basına yansımıştır. Buna göre; statüsü kaldırılan Suriyeliler, 1 Ocak itibarıyla sağlık hizmetlerinden paralı olarak faydalandırılacak ve Türkiye'de kalabilmek ikamet izni almak zorunda olacaktır. Ağır şartlara bağlanan söz konusu izin için düzenli bir iş, geçerli kira sözleşmesi, uygun konut şartları, sağlık sigortası, bankada yeterli maddi birikim gibi şartların aranacağını belirtilmektedir.

Hükümetin Antep'teki Suriyeli mültecilere yönelik devreye sokmaya hazırlandığı yeni kısıtlamalar ve 'geri dönüş' planı, "gönüllü, güvenli ve onurlu geri dönüş" söyleminin ardındaki sömürü çarkını gözler önüne sermektedir.

Suriye'de savaşın sona erdiği iddia edilse de sahadaki gerçeklik bunun tam tersini gösteriyor. Yıkılan evler, işlemeyen kamu binaları, olmayan hastaneler ve okullar ile savaş koşulları hükmünü sürdürmektedir. Özellikle kadınlar ve çocuklar için asgari güvenlik ve yaşam koşullarının bulunmadığı bir ortama dönüşü teşvik etmek, insanları güvensizliğin kucağına itmek demektir. Mültecilerin buradaki zorlu şartları bile Suriye'deki belirsizliğe tercih ettiği bir tabloda, sağlık hakkının gasp edilmesi ve ikamet zorlukları "gönüllü dönüş" değil, yaşam alanını daraltarak uygulanan bir "yaka paça kapı dışarı etme" politikasıdır.

İkamet izni için öne sürülen kriterler, parası olanın kalabileceği, yoksul emekçi mültecinin ise barınamayacağı bir düzen öngörmektedir. Yoksul mültecileri yasal statüden mahrum bırakarak "kaçak" duruma düşürmek, onları patronların insafına terk edilmiş, hak arayamayan, ucuz ve güvencesiz birer "hayalet" işçiye dönüştürecektir. Bu adım, sermayenin ihtiyaç duyduğu

kuralsız sömürü düzenini besleyen bir basınç yaratacaktır. Keza bu koşulların Suriye’de yaratılmak istenen tekstil patronları için “sömürü cenneti”ne zemin hazırlamaktır.

Bu bağlamda;

1. Geçici koruma statüsünün kaldırılması kararına hangi hukuki ve idari gerekçeler dayanmaktadır? Anayasal ilke ve uluslararası yükümlülükler çerçevesinde bu karar neden ve nasıl alınmıştır?
2. Sağlık hizmetlerinde ücretsiz uygulamanın sonlandırılması kararının gerekçeleri nelerdir? Sağlık hizmetleri için getirilecek katılım paylarının güvencesiz ve düşük ücretlerle çalışan Suriyeliler açısından sağlığa erişimi fiilen imkânsız hale getireceği dikkate alınmış mıdır?
3. İkamet izni için öngörülen ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yarısından fazlasının dahi karşılayamadığı ağır kriterler hangi yasal dayanaklara sahiptir?
4. Gaziantep’te yaşayan yüz binlerce Suriyelinin önemli bir bölümünün kayıt dışı, güvencesiz ve düşük ücretli işlerde çalıştığı biliniyorken; “düzenli iş” ve “yeterli maddi birikim” şartlarının karşılanamayacağı ve bu kişilerin kaçak hale gelerek daha yaşam ve çalışma koşullarına mahkum edileceği değerlendirilmiş midir?
5. Geçici koruma statüsünün kaldırılması sürecinde, zorla geri göndermeye yol açabilecek uygulamaların önüne geçmek için hangi somut önlemler alınacaktır?